

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

JOHN GIBB

Cine te urmărește? / John Gibb; trad.: Ionuț Mihai Fulger. -
București: RAO International Publishing Company, 2009

ISBN 978-973-54-0069-9

I. Fulger, Ionuț Mihai (trad.)

821.111-31=135.1

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

JOHN GIBB

Who's watching you?

Copyright © Conspiracy Books 2005

Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză

Ionuț Mihai Fulger

© RAO International Publishing Company, 2006
pentru versiunea în limba română

mai 2009

ISBN 978-973-54-0069-9

CUPRINS

Prefață	7
Introducere	9
CAPITOLUL I. Tu cumperi, noi veghem	20
CAPITOLUL II. Ei îți marchează cardul	39
CAPITOLUL III. Avem numărul dumneavoastră. Și numele... ..	56
CAPITOLUL IV. Intră, numărul 15788659/54377... ..	75
CAPITOLUL V. Distracții și jocuri de noroc	93
CAPITOLUL VI. Aude-tot, vede-tot	108
CAPITOLUL VII. Ochiul din cer.	136
CAPITOLUL VIII. Lege și dezordine.	155
CAPITOLUL IX. Rateurile serviciilor secrete.	173
CAPITOLUL X. Cum procedează europenii	195
CAPITOLUL XI. Nu votați pentru asta	214
Concluzii.	232
Bibliografie	249

Prefață

Pe 11 septembrie 2001, la 8.45 a.m., lumea s-a schimbat – brusc și definitiv. Acesta a fost momentul în care zborul 11 al American Airlines a intrat în turnul dinspre nord al World Trade Center din New York. După 18 minute, zborul 175 al United Airlines a lovit turnul dinspre sud. Acesta din urmă s-a prăbușit primul, la 9.58 a.m. Turnul dinspre nord s-a năruit și el după o jumătate de oră. Pentru Statele Unite ale Americii, aceasta a reprezentat o atrocitate înfiorătoare declanșată – aparent fără avertizare – de către Al Qaeda, pe atunci doar o organizație teroristă islamică obscură și subestimată, care opera din peșterile adânci ale munților din Afganistan. Șocate și silite să reacționeze, Statele Unite au ripostat, folosindu-și întreaga forță militară, pentru a distruge guvernul taliban al Afganistanului, care îi adăpostise pe făptași, și de a scoate Al Qaeda din fortărețele ei subterane.

Însă, pe lângă acest conflict foarte sângeros, Statele Unite au pornit un război secret împotriva unui dușman invizibil: rețeaua teroristă mondială, alcătuită din membrii și susținătorii Al Qaeda. Atacul din 9/11 fusese plănuțit cu meticulozitate. Cei 19 bărbați care l-au executat erau bine antrenați, finanțați cu dărnicie și aveau inestimabilul avantaj de a fi dispuși să moară pentru cauza lor. Această combinație de bani, inteligență și hotărâre punea guvernul american într-un pericol fără precedent, căruia trebuia să îi corespundă o replică intransigentă – cel puțin în ceea ce privește libertățile cetățenești. Statele Unite au răspuns prin înființarea rapidă a Departamentului Securității Interne, precum și prin elaborarea și intrarea în vigoare a legii „Patriot Act“, decizii care – combinate cu spaima provocată de atacul propriu-zis –

au declanșat paranoia și confuzie în rândul polițiilor și agențiilor de securitate.

Deodată, aceste măsuri au subminat grav multe dintre drepturile și libertățile care fuseseră păstrate cu sfințenie în Constituția Statelor Unite și apoi întărite prin nenumărate sentințe juridice. Administrația Statelor Unite a investit sume uriașe în dezvoltarea unor sisteme prin care să poată ține sub observație publicul și schița un profil comportamental pentru orice persoană care ar fi putut fi bănuită că este un „inamic al statului“. Toate acestea au dat naștere unui climat de teamă, în care supravegherea cetățenilor americani a putut fi sporită, devenind astfel chiar și mai intensă, dar pe deplin justificabilă pentru un popor american care nu se dezmeticise încă după șocul provocat de atacul Al Qaeda.

Noi, britanicii, am urmărit furtuna izbucnită în Statele Unite și ne-am reamintit că trecuserăm și noi prin toate astea, când cu Armata Republicană Irlandeză (IRA). Însă, fără îndoială, în comparație cu ambițiile globale ale Al Qaeda, Irlanda de Nord nu depășea cu mult proporțiile unei mici încurcături provinciale. În numai câteva luni, am arestat grupuri de extremiști islamici care, din câte se părea, se aflau în Marea Britanie ca să ne ucidă pe toți în propriile paturi. În 2005, guvernul britanic, în frunte cu premierul Tony Blair, a încercat să transforme amenințarea reprezentată de teroriști, precum asasinul condamnat Kamel Bourgass, într-o justificare suficientă pentru a introduce noi restricții, fără precedent, ale libertăților cetățenești: detenție pe termen nedefinit fără să existe nici o acuzație, folosirea în justiție a mărturiilor obținute sub tortură (chiar dacă în afara țării), mandate de arestare emise mai degrabă de politicieni decât de judecători și restricții ale accesului în clădiri publice, incluzând chiar și Parlamentul.

Așadar, ce se petrece? Lumea liberă este cu adevărat amenințată sau totul face parte dintr-o conspirație menită să ne erodeze prețioasa intimitate și libertățile personale? Această carte schițează câteva întrebări și oferă câteva răspunsuri. Faptul că suntem cu toții urmăriți nu poate fi negat. Însă cât de atent? Și de către cine?

Introducere

Este dificil de apreciat impactul unui atac terorist dacă tu însuși nu ai cunoscut direct unul. În cazul meu, a fost un amestec de farsă și stinghereală. Singurul element serios a fost faptul că era primul dintr-o lungă serie de atacuri ale republicanilor irlandezi asupra Marii Britanii. Ne-am trezit deodată atacați cu bombe făcute din îngrășământ agricol, îndesate în mașini de către niște puști din clasa de mijloc (incompetenți, însă decisi), unii dintre ei vărsându-și mânia generată de o moștenire de opresiune și resentimente cu rădăcinile în Evul Mediu.

8 martie 1973. Ziua a început cu triluri de păsări și un soare plăcut de primăvară. Apoi, după prânz, o adiere de vânt rece a început să șfichiuiască dinspre vest, unduind suprafața Tamisei și desenând o pătură de nori cenușii, plutind la înălțime mică deasupra orașului. Mergeam pe Whitehall Place, îndreptându-mă spre Ministerul Agriculturii. Muncitorii Consiliului Local al Londrei își încărcau camionul, după ce curățaseră ferestrele Clubului Național Liberal, aflat pe partea vestică a străzii. Orologiul Big Ben bătea de trei fără un sfert, în timp ce eu mă îndreptam spre Whitehall. Mi-au mai trebuit cinci minute pentru a urca scările din dreptul intrării în minister și am zăbovit câteva clipe, privind arcada de piatră albă, cu relieful ei sculptat, care întruchipa scoici și snopi de porumb – opera unor deținuți, mi s-a spus cândva, ai închisorii Verne de pe insula Portland.

În jurul orei trei fără zece, a explodat bomba. Una puternică, făcută din vreo 80 de kilograme de îngrășământ agricol, după cum s-a dovedit ulterior. Se afla într-un pachet plasat sub scaunele unui Hillman Hunter de culoarea bronzului, parcat chiar în spatele clădirii. Mașina fusese furată în Belfast și adusă la Dublin în urmă cu trei săptămâni. I se schimbaseră plăcuțele de înmatriculare și apoi fusese transportată cu feribotul de la Dun Laoghaire la Fishguard și apoi la Londra. Dis-de-dimineață, Dolours, fiica unui vechi membru al Armatei Republicane Irlandeze (IRA), Albert Price, un fanatic și nemilos „provo“ (membru al facțiunii paramilitare IRA), condusese Hillmanul din Dolphin Square la Biroul de Recrutare din Great Scotland Yard, și îl lăsase acolo. La trei fără șase minute, dispozitivul a fost detonat cu una dintre amorsele de fabricație cehoslovacă dintr-un transport de marfă donat de colonelul Ghaddafi, liderul libian, și adus clandestin în țară. În total, în aceea zi patru mașini-capcană fuseseră abandonate în centrul Londrei de către membri ai IRA. La ora unu, presa primise telefoane de avertisment, în care erau divulgate numerele de înmatriculare și pozițiile mașinilor-capcană. Poliția metropolitană, pe vremea aceea deloc iute ca fulgerul, a reușit să găsească două dintre bombe, iar ofițeri din echipa pirotehnică de intervenție le-au dezamorsat. Eu am fost victima celei de-a treia bombe. A patra a explodat după șase minute, în fața la Old Bailey. Am auzit ecoul unei bufnituri metalice în timp ce zăceam la pământ, holbându-mă la o băltoacă de sânge care se formase în dreapta mea.

Energia exploziei din Great Scotland Yard a fost limitată de un bloc compact de grajduri vechi către nord-est și comprimată de vehiculele parcate în față și în spate. Suflul și-a găsit o cale de scăpare pe Whitehall Place, unde a erupt, bubuind ca o furtună sub arcada de deasupra Scotland Place și aducând cu sine cioburi de sticlă și bucăți de metal. Mi s-a spus apoi că vidul

provocat de explozie spărsese toate geamurile din Whitehall Place și că eu fusesem prins de extremitatea sa. După câteva secunde, când am reușit să-mi revin în simțiri, m-am trezit așezat pe la jumătatea scărilor, cu un ciob de sticlă înfipt în mine și cu părul plin de praf și geam pisat. Nu am știut exact ce se întâmplase decât mult mai târziu în acea zi, când am aflat din *London Evening News* că fusesem lovit de prima bombă a campaniei continentale purtate de IRA. Bomba de la Old Bailey, plantată într-un Ford Cortina verde, a rănit 186 de persoane. Un bărbat a murit ulterior, ca urmare a unui atac de cord care, a susținut poliția, fusese provocat de trauma detonării. Cei răspunzători pentru atac au fost arestați de poliție și acuzați de crimă.

Am stat o vreme pe trepte, privindu-i pe polițiști venind în fugă din Charing Cross și grăbindu-se de-a lungul străzii, oprindu-se doar pentru a sparge cu bastoanele geamurile mașinilor parcate și urlând unul la altul, cu voci ascutite, pline de panică și adrenalină. Cineva le ordonase să se răspândească și să caute obiecte suspecte în mașini. Ofițerii din echipa pirotehnică stăteau împrejur – fie în picioare, fie așezați în mașinile lor Land Rover – și fumau, în așteptarea unor instrucțiuni. Mi se părea că zăcusem pe trepte mult timp, deși știu că nu putuseră fi mai mult de câteva minute, și începea să-mi fie clar că Whitehall se golise. Oamenii fugiseră sau fuseseră evacuați din Parlament și clădirile guvernamentale. Whitehall, Victoria Street, Embankment și podul Westminster erau deodată pustii și tăcute, cu excepția ecourilor alarmelor de pe mașinile poliției, care accelerau către capătul străzii. Se pare că trăiam un sentiment de detașare de totul din jur, atunci când un polițist în uniformă, cu o privire sălbatică, a traversat strada către mine, tipând incoerent. S-a postat alături și mi-a ordonat să mă ridic, astfel încât să mă poată percheziționa. Sergentul său a alergat în sus pe scări, pentru a-l domoli înainte să mă ridice și să mă conducă în clădirea ministerială.

Picioarele îmi tremurau și mă simțeam de parcă fusesem lovit într-o parte de un boxer profesionist. Holul de la intrare, cu marmură și mahon, era plin de freamăt, dar nu m-a întâmpinat nimeni, așa că am luat o ceașcă cu ceai și l-am rugat pe sergentul de poliție care făcea de gardă să-i transmită portarului că venisem la întâlnirea, fixată pentru ora trei, cu ministrul Jim Prior. În acel moment, eu păream singura victimă a atacului. Însă aveam să descopăr în curând că mă înșelam. Când, în cele din urmă, personalul de securitate m-a dus afară, unde aștepta o mașină ministerială, ei și-au cerut scuze pentru penuria de ambulanțe, deoarece toate vehiculele de intervenție disponibile fuseseră trimise pentru a se ocupa de răniții de la Central Criminal Court (Tribunalul Penal Central). I-am cerut șoferului să mă ducă înapoi la *Sunday Express*, unde lucram pe atunci. Fără să-și ia ochii de la drum, el îmi spuse: „Nu face pe nebunul, băiete. Te duc la spital“.

Era ora patru când am depășit în viteză piața Horse Guards Parade. Regimentul de cavalerie își înlocuise deja gardienii călare cu soldați severi, purtând armură de corp și ținând în mâini arme de asalt. Exista un sentiment de irealitate, ca și cum lumea noastră familiară se sfârșise și nimic nu avea să mai fie la fel. Am aflat mai apoi, ascultând ce se vorbea în secția de urgență a spitalului Middlesex, că zece bărbați și femei de origine irlandeză fuseseră arestați la aeroportul Heathrow. Marea Britanie fusese „închisă“ și transformată într-un câmp de luptă, nu mai avea nimic din terenul de joacă pe care îl știam. În acea zi se împlineau fix 25 de ani de când George Orwell înmânase editorilor săi manuscrisul romanului *1984*.

Douăzeci de ani mai târziu, pe 24 aprilie 1993, IRA a adus o camionetă plină cu explozivi în City (zona cunoscută și ca „Square Mile“) și l-a detonat în Bishopsgate, avariind grav NatWest Tower de pe Old Broad Street, numărul 25, și închizându-l. Acest colos ostentativ fusese proiectat de Richard Seiffert și finalizat în 1980,

după ce fuseseră investite în el 72 de milioane de lire sterline. Din fericire pentru cei care lucrau acolo, clădirea era solidă, cu un miez din beton care susținea cele 42 de etaje. Nimeni nu a fost ucis, însă violența și îndrăzneala atacului au avut un efect profund asupra lumii corporatiste din City. Rezultatul a fost un efort susținut al instituțiilor financiare din zonă de a-i proteja pe bogați de nebuni, investind în cel mai înalt nivel de securitate posibil. Revolta bărbaților în costume a fost sprijinită de buzetările lor încăpătoare, iar răspunsul poliției și al forțelor de securitate a venit imediat. Dacă să-i bombardezi pe politicieni și pe clienții puburilor părea acceptabil, un atac în City era cu totul altceva. Nu putea exista nici un fel de toleranță față de teroriștii care periclitează piețele financiare și de asigurări, ca să nu mai vorbim de integritatea clădirii Old Bailey, leagănul justiției și cel mai mare tribunal din lumea occidentală.

La câteva zile după atacul de la NatWest, un cerc de beton și oțel fusese înălțat în jurul zonei Square Mile, iar polițiști în uniformă opreau și verificau fiecare mașină ce intra în City. În același timp, camere de supraveghere au început să răsară pe monoliticele clădiri de birouri, ca niște mici protuberanțe fixate pe pereți, la șapte metri înălțime. Unele se mișcau odată cu tine, altele arătau, prin aprinderea unui buton roșu, că înregistrează. O unitate de monitorizare a fost înființată și echipată pe Wood Street, fiind sub controlul secției de poliție Bishopsgate. În mai puțin de un an, poliția din City dădea ordin ca sisteme de televiziune cu circuit închis să supravegheze până la ultimul centimetru din străzile și trotuarele din Square Mile. Nu mai exista nici o curte, nici un garaj sau scuar care să nu poată fi monitorizat sau înregistrat, iar polițiștii nici măcar nu aveau nevoie să apeleze la Ministerul de Finanțe pentru fondurile necesare. Supravegherea era plătită independent de bănci și instituții financiare, iar sistemul era proiectat după cerințele acestora. Banii nu constituiau o problemă.

Pe la începuturile actelor de violență ale IRA, serviciile de securitate din afara Londrei dădeau un răspuns neașteptat de firav forțelor teroriste, bine finanțate. Informațiile erau puține, iar în scurt timp, grupul de „provo“ a devenit impredictibil și fără scrupule. În primele zile ale sistemului de supraveghere din City, calitatea videocamerelor și a casetelor era standard, iar imaginile erau în alb-negru. Nu exista facilitatea de a mări un detaliu sau de a lărgi perspectiva, după cum nu existau nici sunet, nici posibilitatea de a identifica un număr de mașină, nici capacitatea de a recunoaște și de a capta trăsăturile faciale ale trecătorilor, nici o arhivă digitală. Erau acoperite parțial activitățile din stațiile de metrou, iar cei care priveau ecranele nu erau foarte pricepuți la asta. Vizitatorilor centrului de supraveghere li se ofereau proiecții din videotecă, ce includeau exhibiționiști care, ca urmare a vreunui pariu, se apucaseră să alerge goi între puburile The Green Man din Victoria Street și Bishop's Finger din Smithfield. Ofițerii de poliție cărora li se dăduse sarcina de a sta în fața unui șir de ecrane de televizor, așteptând să se întâmple ceva, au găsit treaba asta dificilă și plictisitoare, așa că, după cum era de așteptat, au folosit echipamentul video pentru a înregistra evenimentele care spărgeau monotonia. Totuși, instituțiile s-au dedicat securității cu hotărâre și fără compromisuri. Consilierii municipali și-au scos carnetele de cecuri, polițiștii au fost puși la punct, iar bancherii și asiguratorii au putut dormi liniștiți, acordând din nou afacerilor întreaga lor atenție.

Corporația s-a lăudat că fiecare centimetru din Square Mile putea fi supravegheat de poliție. Orice îngrijorare publică pe care această declarație ar fi putut-o provoca nu a fost luată în considerație până când această supraveghere nu a devenit un *fait accompli*. Atunci când organizațiile de apărare a libertăților cetățenești s-au trezit, în sfârșit, începând să pună întrebări și să dea glas neliniștilor lor, acestea au fost respinse violent de

adjunctul șefului poliției din City și ministrul de interne. Când vine vorba de războiul antitero, nimănui nu-i mai pasă de sensibilitățile publicului. Vechile alei dimprejurul Băncii Angliei, Bătrâna doamnă din Threadneedle Street, erau acum curățate. Prostituatele din Cheapside și Barbican au ales fie să rămână la meserie, fie să se mute în Tower Hamlets, Southwark sau West End. În timp ce fraudele și infracțiunile financiare au rămas la fel de obișnuite ca și înainte, jafurile armate, furturile și actele de violență stradală au devenit amintiri în City. Atunci când atrocitățile comise de IRA au continuat în provincie și în West End, și mai multe resurse au fost folosite pentru a proteja inima de aur a Capitalei, iar supraveghetorii au fost instruiți să îmbunătățească performanțele sistemelor lor cu ajutorul unui program care recunoștea și atenționa poliția asupra prezenței unei mașini furate în nici trei secunde de la intrarea ei în City.

Sistemul de supraveghere din City, cu programul său de identificare automată a numerelor de mașină, s-a dovedit o piedică de succes în calea atacurilor cu mașini-capcană și urmează să fie extins în întreaga Mare Britanie, într-o primă fază în 23 de unități de poliție din Anglia. Teoretic, sistemul va fi utilizat pentru a da de urma celor opt milioane și jumătate de mașini care fie nu sunt cu taxele la zi, fie nu sunt asigurate, fie sunt suspectate de conexiuni cu activități infracționale sau cu terorismul. Camerele de supraveghere, acum capabile de a monitoriza 3 500 de autovehicule pe oră, vor fi instalate în puncte fixe și montate în dube ale poliției. Ele caută nu atât șoferi proști, cât infractori motorizați. Totuși, există o varietate de sisteme active, inclusiv unul constând dintr-o serie consecutivă de camere ascunse, care cronometrează un autovehicul de-a lungul unui kilometru și jumătate de șosea. Sistemul este astfel conceput încât să se ocupe de mașinile cu viteză care încetinesc atunci când șoferii știu că se apropie o cameră de înregistrare, pentru că prin el se poate calcula viteza medie a autovehiculului pe parcursul